

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben háshoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaküldésére
 vagy megőrsésére nem vállalkozik.

Előzetesek és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Puszkaporszag.

A Marokkó miatt Német és Franciaország között nem régiben támadt incidentst nagynehezen csak sikerült valahogy puskalövés nélkül elintézni, de már a Tripolisz miatt Olasz- és Törökország között váratlanul támadt bonyodalmat úgy látszik csak az ágyuk dörgése fogja megszüntetni.

Olaszországnak oly sok a belső baja, hogy azokról nem lehet másképp elterelni a figyelmet, mint egy újabb északafrikai kaland által. Itália Usuta minden áron gyarmatot akar szerezni magának. Előbb Albániára vásott a foga, kezdte magát Albánia protektora gyanánt viselni, de sikerült megértetni vele, hogy a Balkánon nincs semmi keresni valója, mert a Balkán a mi kettős monarchiánk érdekszférájába tartozik. Erre aztán megint Észak-Afrika partjaira vetette szemét, mely elég közel van Sziciliához s melynek gazdag bányái sokkal bőségebb kárpótlást nyújtanának neki, mint Albánia kecske-legelői. Így ébredt fel bennük a vágy, Tripolisz okkupációja iránt. S a napokban aztán oly ellenállhatatlan erővel ragadta meg talján szomszédaink külügyminiszterének lelkét ez a vágy, hogy egyszerűen hadüzenetszerű ultimátumot küldtek Törökországnak, melyben minden teketória nélkül bejelentik, hogy rendcsinálás és az olasz alattvalók érdekeinek megvédése céljából elfoglalják Tripoliszt. Különben nagy kegyesen 24 órai gondolkodási időt adtak Törökországnak, hogy vajjon belenyugszik-e Tripolisz okkupációjába, vagy — annak védelmére a próféta palástjába bujnak?

Törökországban ugyan most a szaloniki szabadkőműves paholyból ráncigált ifju törökök az urak, de ezek az ifju törökök is keserves tapasztalatból tudják már, hogy mit jelent az ilyen rendcsinálás s azért szörnyen szabadkoznak tőle. Készek nemcsak elővenni a próféta palástját, hanem egyuttal felkötni annak a kardját is. Ez a kard azonban már nagyon rozsdás, avval ugyan nem lehet már megvédelmezni az afrikai partokat. Ehhez első sorban tengeri haderő kellene. De persze a Fényes Portának flottája nincs, még a Dardanellákat sem tudnák megvédeni.

Arról nem is igen álmadoznak Sztam-

bulban, hogy Tripoliszt megvédjék, inkább azt tervezik, hogy felláztatják a Balkánt és megverik a görögöket, hogy így ezzel kellemetlenséget csináljanak a nagyhatalmaknak és kényszerítsék őket a Porta megvédésére.

És itt kezd ez a tripoliszi kaland már minket is érdekelni. A nagyhatalmak közt mi vagyunk első sorban érdekelve balkáni pozícióink révén, meg mint Olaszországgal szövetséges viszonyban lévő nagyhatalom.

Anglia megint legénykedik a hármasszövetség ellen, akárcsak a szerb komédia idején; Franciaország már hajót küld Tripoliszba, — még csak az hiányzik, hogy Oroszország is mozgolódjék, akkor aztán kész az európai konflagráció, a melyből bizony mi sem maradhatnánk ki.

A börze szimatja már éri a puszkaporszagot, egyes értékpapírok esnek, különösen azok, amelyek a Balkánon érdekelve vannak.

Az olasz-török háborút, melyben — mire e sorok napvilágot látnak eldördülnek az első ágyuk, — reméljük, hogy lokalizálni lehet s erre monarchiánk képviselőtének is el kell követnie mindent, de másrészt jó lesz a puszkaport szárazon tartani.

Az olasz-török háborus előkészületekről szóló tudósításaink a következők:

Konstantinápoly, szept. 29.

Az ultimátum átnyújtásának híre Stambulban nagy meglepetést keltett. A tőzsdén valószínű pánik tört ki. A tripoliszi váli déléltől via Marseille elutazott.

A török minisztertanács.

Konstantinápoly, szept. 29.

A török minisztertanács éjfélig tartott. Hogy mit határoztak, az még e pillanatban nem került nyilvánosságra. Mindenki biztosra veszi, hogy az ultimátumra a válasz hadüzenet lesz.

A városban a legvadabb hírek vannak elterjedve, amelyek ellenőrizhetetlenek. Beszélik azt is, hogy V. Mohamed szultán le fog mondani és trónváltás lesz.

Körjegyzék a hatalmakhoz.

Konstantinápoly, szept. 29.

Késő éjjel az a hír terjedt el, hogy a Fényes Kapu az ultimátum hatása alatt kör-

jegyzéket intéz az összes hatalmakhoz s ezekhez apellál Olaszország eljárása ellen.

Non possumus.

Berlin, szept. 29.

A »Berliner Tagbl.« konstantinápolyi levelezője az állítja, hogy a török kormány az olasz ultimátumra »non possumus«-szal válaszolt.

Berlin, szeptember 29.

Távirati tudósításaink a következőket jelentik:

Dében érkezett római távirat szerint, az olaszok már ma megkezdik Tripolisz okkupációját és minden jel arra mutat, hogy ez az okkupáció nem fog vérontás nélkül megtörténni.

Az olasz flotta Tripolisz előtt.

Páris, szept. 29.

Az olasz flotta blokirolta a tripoliszi kikötőt. Öt hadihajó, egy páncélos cirkáló és hat torpedózuzó zárta körül a kikötőt. Nem vetettek horgonyt, de egész éjszaka fényszórókkal dolgoztak és erősen vigyáztak arra, hogy idegen hajó ne futhasson be a tripoliszi kikötőbe. A hadihajók között négy óriás hajó van. A flottát Aubry helyettes admirális vezeti. A másik olasz hajóraj a szicíliai vizeken cirkál, hogy a török hajók közeledését megakadályozza.

Tegnap délutánig csapatok partraszállítása nem történt.

A tripoliszi őrség ellentáll.

Páris, szept. 29.

A Tunison keresztül érkezett jelentések szerint majdnem az összes európaiak elhagyták Tripoliszt. Az olaszok egy része a Banca di Roma várszerű palotájába menekült és a palotát valóssággal elbarrikádozta. A Tripoliszban élő angolok olasz védelem alá helyezték magukat.

A Tripoliszban állomásozó török katonaság azt az utasítást kapta, hogy az olasz hajók kikötését fegyveresen igyekezzék megakadályozni.

A törökországi olaszok sorsa.

Konstantinápoly, szept. 29.

Az európai Törökországban élő olaszokat a legnagyobb veszedelem fenyegeti. Egy részük Konstantinápolyon keresztül már elmenekült az országból, de a török hatóságok már tegnap

20 százalékkal olcsóbb uri ruha beszerzési forrás.

Ha finom szövetsből készült divatos és modern szabású ruhát szeret viselni olcsón, sétáljon el

Darabont Gyula előnyösen ismert uri szabó divattermébe, Páris-u. 12. sz. alá, vagy hívja fel 980 sz. telefont,

mert azért van mellékutcában ez a különben teljesen modernül berendezett divatterem, hogy vevőit olcsón és jól szolgálhassa ki. Dus raktárba megérkeztek a legjobb gyártmányú angol, francia, skót és hazai szövetek, double felöltő és divat mellénykalmék berendezkedésem olyan, hogy a legkényesebb ízlést is kielégíthetem. Műhelyemet és mintáimat bárki vételkényszer nélkül megtekintheti. **Elsőrendű munkaerők.** Vidékre mintát küldök, esetleg egy jól álló viselt öltöny beküldése elég, erről ujjat készítek. **Hitelképes egyéneknek és tisztviselőknök részletre is.**

visszatartották a menekülőket egyrészt és hír szerint ezeket mint tuzsokat fogva is tartják. A porta elutasította Olaszországnak azt a kérelmét, hogy a Törökországban élő olaszok egy harmadik nagyhatalom oltalma alá helyeztessenek. A Törökországban lakó olaszok száma meghaladja a harmincezetet.

Anglia Olaszország ellen.

London, szept. 29.

A félhivatalos Westminster Gazette ma reggeli száma éles hangon fordul Olaszország ellen. Coup de main-nek mondja Olaszország eljárását, amelyet a nagyhatalmak nem tűrhetnek beavatkozás nélkül. A nagyhatalmaknak most egyesülniök kell, hogy Törökországnak kellő kompenzációt juttassanak. Ez abban állna, hogy Törökország szuverénitása Tripolisban fentartassék és praktikus garancia adassék Törökországnak, hogy európai, ázsiai és afrikai birtokait nem veszik el.

A nagyhatalmaknak érdekükben áll az, hogy a konfliktust lokalizálják és hogy Törökországnak a zászlaját minden helyen megvédjék.

Háboru küszöbén.

Konstantinápoly, szept. 29.

A minisztertanács határozatairól csak az az egy biztos hír szivárgott ki, hogy Törökország még egyszer felszólítja a hatalmakat, hogy védelmezzék meg Olaszország jogtalan támadása ellen. Hír szerint Törökország már ma hajnalban megküldte válaszáat Olaszországnak, de azt titokban tartják. Itt már mindenütt azt hiszik, hogy vérontás nélkül nem mulik el a konfliktus.

Ideérkezett jelentések szerint az egész Balkán forrong. A djakovai albánok elfogták az üszkübi kormányzót. Hír szerint az epiruszi határt megszállották a görög csapatok.

A kaukázusi határba hír szerint orosz csapatok törtek be.

Kiüt a háboru.

Róma, szept. 29.

Miután a török kormány nem fogadta el az olasz jegyzéket ma délután fél órától kezdve Olaszország Törökországgal háborus viszonyban áll. Az olasz kormány kijelentette, hogy a külföldiek személy és vagyonbiztonságáról minden rendelkezésére álló eszközzel gondoskodni fog.

Tisza István beszámolója. Aradról jelentik, hogy az ottani munkapártkör végrehajtó-bizottsága tegnap Mesmera Aladár elnöklése alatt ülést tartott, amelyben az elnök felolvasta gróf Tisza Istvánnak, a város képviselőjének levelét, aki hajlandónak nyilatkozik október 19-ikén beszámolót tartani. A választmány elhatározta, hogy külön is meghívja gróf Tisza Istvánt a beszámoló tartására.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, szeptember 29.

Berkovitsy Albert elnök fél 11 órakor nyitja meg a mai ülést.

A múlt ülés jegyzőkönyvét észrevétel nélkül hitelesítik.

Elnök bemutatja a beérkezett irományokat és megteszi azok hovátalása tekintetében szokásos előterjesztéseit.

Bikády Antal ellenindítványt terjeszt elő minden egyes esetre, amelyekre az ellenzék névszerinti szavazást és azoknak a következő ülésre való halasztását kéri.

Elnök így rendelkezik.

Következtek ezután napirend szerint a mai ülésre halasztott névszerinti szavazások, melyeket fél 1 óra után félbeszakítottak és a Ház átért a véderőjavaslatok általános vitájának folytatására.

Baross János két szempontból a közgazdasági és általános politikai szempontból kíván foglalkozni a katonai javaslatokkal. Vizsgálni kívánja tehát elsősorban, hogy a hadsereg, mely nagyságánál, szervezettségénél fogva egyik legnagyobb fogyasztó elem az országban, mily hatással van az ország közgazdasági viszonyaira. 220 milliót irányoz elő ez a javaslat minden esztendőre. Ehhez az összeghez az ország legszélső, legszegényebb elemei is hozzájárulnak. De ez a hadsereg által felhasznált összeg olyképen használtatik fel, hogy az ország ezen legszélső legszegényebb rétegei nem részesülnek ezen nagy felért anyagi javak jövedő hasznáiban, mert a hasznot egyes nagykereskedők, szóval nem a munkáló, hanem közvetítő elem viszi el. Es így van ez a hadsereg minden szükségleti beszerzésénél. Demokratikus közgazdasági politikát követ. A kis ipar, a kisgazdák segítségét követeli állami közreműködéssel szövetkezeti alapon. Tömöríteni kívánja a kisgazdákat, a kis iparosokat különféle szövetkezetekbe, melynek fogyasztójává kell tenni a hadsereget.

Ivánka Imre kéri, hogy beszédét holnap mondhasa el.

A Ház az engedélyt megadja.

Ezután az elnök bejelenti, hogy 20-nál több képviselő zárt ülést kért, a zárt ülést elrendeli.

Lovászi Márton a többség határozatával foglalkozik, azt méltánytalannak mondja.

Zárt ülés után **Holló** Lajos terjesztette elő interpellációját a péterváradai képviselőtestület határozata tárgyában.

Héderváry miniszterelnök kijelenti, hogy a határozat a magyar horvát gyűlölet miatt hozott. A határozatot különben az alispán megsemmisítette. A péterváradai határozatot kvalifikálatlannak mondja a miniszterelnök.

Az ülés vége fél 3 órakor.

Kocovcev programja. Kocovcev orosz miniszterelnök az ipari és kereskedelmi kongresszus elnökéhez intézett táviratában a következőket mondja: Hazánk pénzügyi és gazdasági helyzetének konszolidálása mindenkor törekvés és kiváló gondom tárgya volt. Ebben a konszolidációban látom a birodalom kulturális fejlődésének egyik legfontosabb garanciáját. A kormány, a törvényhozó testületek és a nyilvános szervezetek egyöntetű együttműködése ebben a tekintetben bizonyára a legrövidebb idő alatt meghozzák a kívánt eredményeket.

Iparos tanulók internátusa Nagyváradon.

Szücs Izsó javaslata.

Az iparoktatás rendezése tárgyában október 3-án nagyszabású ankét lesz a város házában, amelyen tárgyalás alá veszik a *Lukács* Odón tanácsnok által készített terjedelmes memorandumot, amely az iparoktatással kapcsolatos kérdések egész komplexumát felöleli.

Nincs azonban szó az iparos tanulók internátusáról a memorandumban, miért is erre nézve *Szücs* Izsó, az ipariskola agilis igazgatója külön memorandumot dolgozott ki s terjeszt az ankét elé.

Szücs Izsó memorandumában rámutat, hogy az ipar fejlődésének egyik nagy akadálya, hogy alig van iparos tanuló. Ma már csak a legszegényebb iparosok veszik fel a tanoncokat lakás és élelmezéssel s így a vidékről nem jön be elég tanuló. A helybeli jobb családok pedig nem adják iparosnak gyermekeiket.

Ezért szükséges az internátus elsősorban a vidékiek részére, másodsorban a leendő szakipariskola növendékei és végül a város árvái részére.

A memorandum szerint az internátus könnyen, a városra nézve anyagilag is előnyösen létesíthető volna s ott lehetne elhelyezni a városi árvafiukat is, a mostani árvaház így tisztán a leányok részére maradna.

Az Országos Gyermekevédő Liga tartsa fenn az internátust, az állam erőteljes támogatásával. A jelenlegi Inasotthon volna az új internátusnak az alapja. Az Inasotthon berendezett 40 tanulóra, az új Internátust olyanok kell szervezni, hogy az egyelőre legalább 100—120 növendéket foglalhasson magába, de mely később legalább 240 tanulóra legyen kibővíthető. Csak az új épületről kellene a városnak gondoskodnia.

A szülők által elhelyezett ipariskolai növendékek a Ligának fizetnének előre megállapítandó szerény ellátási díjat. A város fű árvéért viszont a város fizetné a meghatározott ellátási díjakat.

A legfontosabb kérdések egyike a város szempontjából az, hogy mily anyagi áldozatot igényelne a várostól az Internátus épületének emelése?

Nézetem és javaslatom szerint az építkezés ugyszólván semmitféle anyagi hozzájárulását a városnak nem fogja igényelni. Legfeljebb utóbbi telekadományozásról lehet szó.

Az új Internátus fel- vagy fel nem építése attól függ, hogy a város az Inasotthon mai telkét e célra feláldozni hajlandó-e vagy sem? Ezen telek ma a rajta lévő rozoga épülettel egyetemben véleményem szerint 150000 koronáért értékesíthető lenne. Ha ezen összeghez hozzávesszük az államtól e célra feltétlenül kieszközölhető minimális 50000 korona összeget, ezekből oly összeg áll rendelkezésükre, melyből egy 100—120 tanuló befogadására szolgáló Internátus felépíthető.

Mindezek alapján a következő határozati javaslatot terjeszti az értekezlet elé.

Mondja ki az értekezlet, hogy

1. Ugy a létesítendő felső ipariskola érdekében, mint ipartejlesztés és a kézműiparosok szempontjából, valamint socialis és gyermekvédelmi szempontokból, az Inasotthon fejlesztése érdekében, specialisan vidéki jobb tanoncellem beözönlésének előmozdítása szempontjából, végül az ipari pályára kiképzendő városi árvák elhelyezése céljából feltétlenül

Csemegesző! Hegyi borok! Világhírű LUKÁCS-féle mézédés Csemegesző!

Ugyszintén tisztán kezelt, legkiválóbb minőségű fehér és vörös borok, legolcsóbban: **Mertz Nándor** csemegeüzletében Körös-u. Telefon 448 sz.

szükségesnek tartja egy nagyobb szabású Iparostanulók Internátusának sürgős létesítését.

2. Az épületet egyelőre legalább 100—120 tanuló befogadóképességgel óhajtja felépíteni, mely később legalább 240 tanuló befogadására legyen fejleszthető. Megkeresi Nagyváradi városát, hogy ily Internátus céljaira egy megfelelő telket kijelölni és e célra felajánlani kegyeskedjék.

3. Helyesli azon felvetett eszmét, hogy Nagyváradi városa a tulajdonát képező Fűzes-séry-féle régi laktanya épületét és telkét — mely szerződés szerint egyszer s mindenkorra az Országos Gyermekvédő Ligának van átadva — örök áron eladja és ennek árából az Iparostanulók Internátusát felépíti. Ennek keresztülvitele érdekében megkeresi Nagyváradi városát, hogy a kormánytól tegyen lépéseket arra nézve, miszerint az állam a létesítendő Internátus részére megfelelő oly segélyt biztosítson, hogy az épület minél több tanuló részére legyen felépíthető. Az értekezlet felhívja egyben a nagyváradi leasotthon vezetőségét, hogy a tervet illetőleg az Országos Gyermekvédő Liga Igazgatóságával tárgyalásokat indítson és ennek eredményéről Nagyváradi város tanácsát értesítse.

4. Helyesli azon felvetett eszmét, hogy az Iparostanulók Internátusa az Orsz. Gyermekvédő Liga által tartassék fenn, ezen Internátus és a városi árvaház között bizonyos kapcsolat létesíttessék. Ennek keresztülvitele érdekében megkeresi Nagyváradi város tanácsát, hogy a városi árvaház vezetőségével ily irányú tárgyalásokat folytasson és a tárgyalások eredményéhez képest a létesítendő internátus szervezetére az Országos Gyermekvédő Ligával megállapodásra jöjjen.

Pénzhamisításból csalás.

Eluszott a pénze

Erdekes ügyben nyomozott már napok óta a nagyváradi rendőrség.

Barboncza György száika pusztai kocsis néhány nappal ezelőtt megverte Papp Évát, valami nézetkülönbségből kifolyólag, mire Papp Eva többek előtt reá kiabált Barbonczára, hogy hamis pénzt készít s megfenyegette, hogy feljelenti.

Ez a vád eljutott a nagyváradi rendőrséghez s Dienes titkos rendőrőrmester vette kezébe az ügyet, hogy kinyomozza.

Száika-pusztán, a Barboncza lakásában motozást tartott s talált is a kamarában egy öt koronásról készített gipszmintát.

Barboncza tagadta, hogy hamis pénzt készített volna s elmesélte, hogy jutott hozzá a gipszminta.

Még tavasszal elment többet magával a mezőtelegi vásárra s ott megszólította egy bársony ruhába öltözött alacsony termetű, 25 évesnek látszó asszony s behívta egy pálinkás boltba. Ivás közben azt mondta, hogy tudja a módját, miként lehet hamis pénzt készíteni.

Pár nap múlva felkereste őt a pusztán az asszony s megmutatta a gipszből készült formát s felszólította, hogy adjon pénzt anyagra, amelyet Nagyváradon szerez be a hamis pénz készítéséhez. Minél többet adjon, mert az anyag drága, de ha sokat vesznek, meggazdagodhat a hamis pénzből.

Barboncza még külsőn is kért 50 koronát s így adott át 280 koronát. Ezzel az asszony eltávozott anyagot venni, de vissza sem tért.

Most már látta, hogy be van csapva s elment Szakadára, hogy felkeresse a bársonyruhás asszonyt. Meg is találta, de a pénzt nem tudta visszaadni, mert elköltötte.

A 280 koronásért maradt egy gipsz ötvénye, amelyet mutogatott többeknek, de aztán eldobta a kamarában.

Dienes detektív a leírás alapján rájött, hogy a bársonyruhás asszony csak Nyéki Virág lehetett, aki most is a királyi ügyészség vendége pénzhamisítás és hamispénz forgalomba hozása miatt. A fogházban szembesítették is a börtönvirágot Barbonczával, aki reá ismert, bár Nyéki

Virág nem akart semmire emlékezni. Később azonban beismert annyit, hogy Barboncza hozzá vitt egy zacskó öt koronást, hogy azokat fényesítse ki; pénzt azonban nem adott neki.

Egy Barbonczát szabadon eresztették, de Nyéki Virág ellen csalás miatt is megindították a vizsgálatot.

A gipszminta különben igen gyatra készítmény, amelylyel hamis pénzt nem lehetne csinálni.

Finom női szabóság!

Tisztelettel értesítem a n. é. hölgyközönséget, hogy egy elsőrendű modern szabász vezetése alatt finom női szabóságot rendeztem be.

Tisztelettel

FLEGMAN

divatháza.

Bémer-tér. Alapított 1888.

A rejtélyes cigánykaraván.

Műhelyt nyitnak Nagyváradon.

Körülbelül egy évvel ezelőtt a budapesti rendőrség elfogott egy tipikus orosz cigányokból és ezek családtagjaiból álló karavánt. Rengeteg ezüst, de főleg arany pénz volt náluk.

A rendőrség örült a fogásnak, mert azt hitte, hogy kémeik vagy hamis pénz gyártók s a nagyszakállas torzonborz alakok hiába erősitgették, hogy tisztességes rézműves ipari szándékoznak üzni, amelyet Oroszországban tanulnak. A rengeteg pénzt becsületes uton szereztek.

Végre is az Angyalföldön engedték meg a letelepülést, ahol nagy műhelyt nyitottak s azóta szorgalmasan készítik nemcsak a rézüstöket, hanem olyan rézdolgokat is csinálnak, amelyek még iparművészeti szempontból is érdekesek.

A karaván egy része Debrecenbe vándorolt s ott is műhelyt állítottak fel.

A társaság vezetője, két társával most Nagyváradon van; itt is rézműves műhelyt akarnak nyitni s ezért jártak Gerő Armin főkapitánynál tegnap.

A rendőrségen feltűnést keltett a három érdekes alak megjelenése.

A karaván feje: *Tamasics Mihály* magyarországi származású, susanoveci (Temes megye) születésű, de bekóborolta egész Európát s ugy őskereskedett meg társaival. Vele van két társa: *Zlatkovics István* szerbiai származású és *Vladó Illés* oroszországi. Oroszországban együtt tanulták a rézműves mesterséget s azóta együtt utaznak, mint egy család. Bejárták Franciaországot, Olaszországot, Spanyolországot stb.

Allítólag munkájukkal szedték össze a rengeteg aranyat. Mert főleg ehhez a pénzhez ragaszkodnak.

A rendőrség folyosóján marékszámba mutogatták a százkoronás aranyakat. Egészen új veretűek, 1911. évszámmal vannak ellátva. Budapesti bankokban váltották be az arany pénzt.

Egész megjelenésük szokatlan; mind három alacsony, zömök termetű, cigány arcu,

nagy bozontos fekete szakállal. Ruházatuk fényesre mázolt csizma, s újításos bő u. n. lenygel nadrág. Kabátjuk szintén széles, lapos zsinórral van erősen cifrázva, s díó nagyságu ezüst gombokkal van díszítve.

Mindhárman, de különösen *Tamasics Mihály* vajda, jól beszélnek magyarul, de azonkívül franciául, olaszul, oroszul, románul, szerbül beszélnek.

Az a szándékuk, hogy pár hónapra Nagyváradon is rézműves műhelyt állítsanak s erre kérték az iparendély kiadását.

Okmányokkal bőven el vannak látva.

Gerő Armin főkapitány átvizsgálta az összes irásaikat s mivel azokat teljesen rendben találta, nem emel kifogást az ideiglenes letelepítés ellen s az iparigazolvány kiadását nem tagadta meg.

Czipő, kalap, harisnya és fehérenemő legjobban és legolcsóbban

REICHARD áruhaza

üzemél, Fő-utca szerezhető be.

Gymnasium, Reál és Polgári iskolai diák sapkák.

TORNA CZIPŐK.

115

UJDONSÁGOK.

* Esperesi gyűlés Biharkeresztesen.

A bihari esperesi kerület őszi gyűlését *Biharkeresztesen* tartotta meg szeptember 28-án. Mire után *Trenhauser József* esperes bemutatta és üdvözölte a kerület új plebánosait, kiknek névben *Résmán Márton* kiérd. esp. biharkeresztesi plebános lelkes beszédben fejezte ki örömet, hogy a bihari kerületnek tagja, a keresztiesi híveknek pedig lelki atyjok lett; majd a kegyelmes főpásztor: gróf *Szechenyi Miklós* iránt róta le háláját, kinek ez örömet köszönheti. Az elnöklő esperes erkölcsani tartalmu értekezése után különféle jótékony célra adakozott a teljes számban jelenlevő kerületi papság.

* **Patika-ügyek.** A belügyminiszter pár nappal ezelőtt engedélyt adott *Rokszin Silvius* okleveles gyógyszerésznek, hogy Nagyváradon, a Vitéz-utcai 26—40. sz. házak valamelyikében új gyógyszerterét nyithasson. Még meg sem nyitott az új gyógyszerterét, máris engedélyt kapott *Rokszin Silvius* a minisztertől, hogy gyógyszerterét lejjebb, a Vitéz-utcai 22—46. számú házak valamelyikében, vagy a Vitéz-utca és Teleky-utca kereszteződésénél állíthassa fel. — Ertesíti továbbá a miniszter Nagyváradi városát, hogy engedélyt adott, miszerint a réti Szent István gyógyszerterét személynélzeti joga Grósz Sándorról dr *Raaber Árpád* okl. gyógyszerészre ruháztassék át.

* **A XI. Katolikus Nagygyűlés.** Az Országos Katolikus Szövetség 1911. november hó 12—14. napjain rendezi Budapesten a XI. katolikus nagygyűlést. Amennyiben a szakosztályokban egyesületek, intézmények vagy egyesek rövid előadást tartani és javaslatot előterjeszteni szándékoznak, ezt — a javaslat szövegének egyidejű beküldése mellett — október hó 15-ig kell a szövetségnek (IV., Ferenciek-tere 7. sz., III. lépcső, I., 8.) bejelenteniök, hogy azok a nagygyűlés előkészítő bizottságának tárgyalása alá kellő időben kerülhessenek.

* **A holt kéz.** Kondoros róm. kath. hitközsége benső háláját ez uton is leróvni óhajtja *Spett Gyula* nagyvárad apátkanonok iránt, aki 15300 kor. áldozattal gyönyörű iskolát és tanítói lakot építtetett. A nemes áldozatkésztségnek e magasztos ténye önzetlen szeretetben s a papi hivatás nemes felfogásában leli magyarázatát s hálánkban jutalmát e földön, mely az örök életre is kamatozik. E remek iskola megáldását e hó 24-én eszközölte *Szirmay L. Árpád* esperes, szarvasi plebános, aki szokott közvetlen szívből fakadó szép beszédben hitva fel a nagyszámú híveket egyrészt az áldozatkész adományozó iránt való hálára, másrészt az iskola kellő értékelésére s felhasználására.

* **A bihari református egyházkerület közgyűlése.** A bihari református egyházkerület tegnap tartotta meg közgyűlését Nagyváradon a vármegyeház nagytermében. A közgyűlésen *Bary József* törvényszéki elnök és *Sulyok István* esperes elnökölték, a jelenlevő egyházkerületi tagok nagy száma mellett. A közgyűlésen fegyelmi, iskolai és közigazgatási ügyeket tárgyaltak. A gyűlés déli 12 órakor ért véget.

* **A községi alap zárszámadása közszemlén.** Nagyvárad város községi alapjának az 1909. és 1910. évekre vonatkozó zárszámadásait, amelyeket a város közigazgatási bizottsága letárgyalván 595—911. kb. sz. határozatával elfogadott, az 1890. évi I. t. c. értelmében T. é. szeptember 30 napjától f. é. október hó 14 napjáig terjedő 15 napi közszemlére a vonatkozó okmányokkal együtt kitenni rendelem és egyuttal értesitem az érdekelteket, hogy a zárszámadások ezidő alatt Nagyvárad város közigazgatási kiadóhivatalában (I. em. 24. a.) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők. Nagyvárad, 1911. szeptember hó 26. *Rimler Károly*, polgármester.

* **A Drágán pataki vizimű érdekében.** A gyáriparosok országos szövetségének nagyváradai fiókjá legutóbbi ülésén foglalkozott a Drágán-patak vizierejének elektromos energia céljából leendő felhasználásának kérdésével. A szövetkezet fiókjá nagy várakozással tekint a mű megvalósítása elé, mert véleménye szerint az nemcsak Nagyvárad városának, hanem különösen a helyi ipar minden ágának érdekeit előnyösen fogja befolyásolni. Anélkül, hogy állást foglalna, jogosnak jelzi azon kívánalmat, hogy a mű megvalósítása elé jelentékeny akadályok ne gördítenének. Eppen ezért Nagyvárad városához beadványt intéz a szövetkezet, hogy a városi tanács, a már hosszabb idő óta nála levő tervek alapján a vállalkozókkal a tárgyalást mielőbb indítsa meg.

* **Megakadt hidépítés.** A feketetői Körözhíd építése már hónapok óta folyik. Az építés alatt a vármegyénél a vállalati összeg egy részét letiltatták a vállalkozó hitelezői. Ez azonban nem volt akadálya az építkezés továbbmenetének, bár a munkálatokra befolyással volt. A napokban azonban a vállalkozó *Krausz Ferenc* budapesti cégnek lefoglalták minden szerszámát és az összes anyagot. A hidépítés munkálatai így félbe maradtak. Tegnap az államépítészeti hivatal értesítette a vármegyét a munkálatok megszüntetéséről és egyidejűleg javasolta, hogy a hidépítést házikézelésben folytassa tovább a vármegye.

* **A megyei virilisek jegyzéke.** A Biharvármegyei virilisek névjegyzéke ellen tegnap felszólamlás érkezett Biharról. *Saentkirályi J. Zoltán* bihari plebános szólalt fel amiatt, hogy őt a névjegyzékből kihagyták, holott 377 kor. 99 fillér egyenes állami adót fizet, mely a törvény értelmében kétszeresen számítható.

* **A kereskedelmi- és iparkamarák kütagjai.** A legutóbb megtartott kereskedelmi és iparkamarai kütagok választásának eredményét a vármegye felterjesztette a kereskedelmi miniszterhez. A miniszter tegnap küldte le erre vonatkozó határozatát a megyére. A miniszter a választás alapján a következőket jelentette ki a kamara kütagjainak: Weinberger Henrik, Stern Miksa, Nuszbaum Dezső, Berger Mór, Berger Dávid, Diósi Bernát, Stein Ede, Kepes Albert, Szatmáry József, Jakabfi Lipót, Lederer József, Lévi Gyula, Weisz Márton, Erdei István, Tóth Andor, Schreier Hermann kereskedők, Timaróczky Gyula, Szécsényi János, Weisz Jakab, Pataky György, Könyves Gusztáv, Zugovics István, Pataki József, Veres András, Tóth Sándor, Bánhegyesi Gyula, Antal Sándor, Végh Gábor, Balog Imre, Tabár Ferenc, Ausländer Lipót, Boros Ferenc iparosok rendező kütagok, Glück Lajos, Klein Ignác, Weiszberger Armin, Miklósi István, Adler Salamon kereskedők, Kovács Lajos, Lipecky Gyula, Kósa Lajos, Jávornik József, Orbán János iparosok pótkütagok.

* **A könyvtári kongresszus.** A Muzéumok és Könyvtárak Országos Szövetsége által városunkban tartandó kongresszus rendezőbizottságának tagjait felkérem, hogy az október 1-én, vasárnap d. e. fél 11 órakor a városi bizottsági termében tartandó ülésen a kongresszus előkészítésével járó nagyon fontos ügyek megbeszélése végett okvetlenül megjelenni sziveskedjenek. Dr. *Adorján Armin*, rendezőbizottsági elnök.

* **Nyolcezer korona alapítványra.** *Moskovits Adolf* és neje nagy összegű alapítványt tettek abból az alkalomból, hogy most ünneplik házasságuk ötven éves évfordulóját. *Hlatky Endre* főispánhoz intézet levélben, annak kijelentése mellett, hogy ezen örvendetes családi eseményt külsőleg is emlékeztetéssé akarják tenni, nyolcezer korona alapítványt tesznek a következő jótékony és közmívelődési célokra: 1. A nagyváradai felsőkereskedelmi iskolánál legjobban érettségizett tanuló jutalmazására az évi kamatok: 1000 kor. 2. Nagyváradai gyermekkorház javára 1000 kor. 3. A nagyváradai neolog izr. hitközség hivatalnokainak nyugdíj-alapjára 1000 kor. 4. Az izr. szentegylet kórháza javára 1000 kor. 5. A Nagyváradon tervbe vett és felállítandó felsőipari iskolánál egy tanulmány ösztöndíj-alap létesítésére 4000 korona. A főispán személyesen köszönte meg a szép adományt s egyben üdvözölte az aranylakodalmas házaspárt.

* **Pályázat a nagyváradai jogakadémia egy tanszékére.** Mint ismeretes, dr. *Bozóky Alajos* udvari tanácsos, igazgató nyugalomba vonulásával a római jog tanítását dr. *Kiss Géza* jogtanár vette át, s így az ő eddigi helye üresedésben van. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter most az üresedésben levő tanszékre pályázatot hirdet. A pályázati hirdetés a hivatalos lap tegnapi számában jelent meg. A tanszékre, melylyel az I. félévben az alkotmányi és kormányzati politika, a bevezetés a jog és államtudományokba, a második félévben pedig a magyar közjog előadásának kötelezettsége van összekötve, 1911. november 1-ig lehet benyújtani a pályázatot a nagyváradai kir. kath. jogakadémia igazgatóságához.

* **Am Eitner—Lévay-párbaj.** Az ösmerekes képviselőházi incidensből kifolyólag tegnap délelőtt 9 órakor Eitner Zsigmond és Lévay Lajos képviselők kardpárbajt vívtak a Fodor-féle vívóteremben. Eitner segédei voltak Polónyi Dezső és Lovász Márton, Lévayé

báró Solymossy Ödön és Podmaniczky Endre. A párbajozó felek háromszor csaptak össze. A harmadik összecsapásnál Lévay könnyű vágást kapott a bal arcán, mire a segédek a párbajt beszüntették. A párbaj után a felek kibékölttek.

* **Kinevezés.** A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy a honvédelmi miniszter *Bolla István*, a nagyváradai honvédhadapródiskola IV. évfolyamát végzett növendéket hadapróddá nevezte ki a soproni 18. honvédgyalogezredhez való beosztás mellett.

* **Étkező és hálókocsik közlekedése.** A magyar államvasutak igazgatóságának legutóbbi kelt intézkedése szerint a háló és étkező kocsik ez évi október hó 1-étől kezdve a következőképpen fognak közlekedni: Hálókocsik közlekednek: Budapest keleti p. u.—Wien között az éjjel 10 óra 50 perckor induló 12 számú gyorsvonattal: Budapest ny. p. u.—Wien között (Marcheggén át) az éjjel 9 óra 30 perckor induló 118 sz. gyorsvonattal: Budapest k. p. u.—Bukarest között (Arad, Piski Pr. deálon át) a délután 2 órakor induló 604. számú gyorsvonattal: Budapest Fiume között az este 7 óra 40 p., 6 óra 15 perckor induló 1004 és 1006. számú gyorsvonatokkal. Közlekedik azonkívül hálókocsi Budapest—Szegvár, Budapest—Piski, Budapest—Bázás, Budapest—Zágráb, Budapest—Poprád Felka, Budapest—Tátralomnic, Budapest—Berlin, Budapest—Ruttka között. Étkező kocsik közlekednek: Budapest k. p. u.—Wien között a d. u. 2 óra 5 perckor induló 4. számú vonattal. Budapest k. p. u.—Wien között (Bruck—Királyhidán át) a d. e. 9 órakor. induló 2. számú vonattal: Budapest ny. p. u.—Wien között (Marchegyen át) a d. u. 5 órakor induló 110. sz. személyvonattal; Budapest ny. p. u.—Wien között a reggel 7 óra 55 perckor induló 104. számú vonattal; Budapest ny. p. u.—Wien között a délután 2 órakor induló 106. számú vonattal, a Budapest nyugati pályaudvar—Kolozsvár között a délután 2 óra 05 perckor induló 504. számú vonattal. Étkező kocsik közlekednek még Kolozsvár—Földvár, Budapest—Karánsebes, Budapest—Piski, Budapest—Zimony, Budapest—Fiume, Budapest—Kassa—Oderberg, Budapest—Debrecen, Budapest—Zsolna, Budapest—Pozsony, Budapest—Sátoraljaújhegy. —Buffetkocsik közlekednek: Budapest k. p. u.—Fiume között az este 6 óra 18 perckor induló 1004. számú vonattal. Budapest k. p. u.—Vukovce—Zágráb között a d. u. 2 óra 55 perckor induló 1902. számú vonattal, Budapest—Sziszek között. Budapest—Arad között, Budapest—Kassa között és Budapest—Poprád—Felka között.

* **Megvan a vivó klub tolvaja.** Megirtuk tegnap, hogy a Pannónia-szálló épületében levő »Bihari Vivó Club« szuterén helyiségében levő szekrényt ismeretlen tettes felfeszítette és onnan 120 koronát ellopott. A folyamatba tett nyomozás kiderítette, hogy a lopást *Varga Imre*, a klub livrés inasa követte el. *Varga Imre* tettét bevallotta. A rendőrség le tartóztatta és ellene a bünvádi eljárást megindította.

* **Megszökött a kórházból.** Mózes János 45 éves napszámos tegnap délután Nagyváradon a Kolozsvári-utcán szívbaj következtében összeesett. A kivonult mentők beszállították az izr. kórházba, ahonnan a kórházi ruhában egy félóra múlva megszökött. A rendőrség keresi.

* **Alulírottak** tisztelettel értesítik a n. é. közönséget, hogy az anyagok általános drágulása miatt kénytelenek a sütemény árát október 1-től darabonként 12 fillérre felemelni. Tisztelettel **Stepper Ottó, Erdői H.**

* **40 napos ebzárlat.** A rendőrtörökaptány a Nagyváradon ujabban előfordult veszettségi eset folytán, szeptember 29-től számlálva 40 napi zárlatot rendelt el az ebekre.

* 74 Az álom sokszor megvalósul, de hogy hányadik álom és hogy kiknél valósul meg, az oly bizonytalan valami, hogy a legtöbb álom csak álom marad, és nem talál folytatást az élet valóságában. Mégis sokszor akadnak emberek, akiket egy álom annyira rabul ejt, hogy nem képesek annak szüngeráló hatalma alól szabadulni és igyekeznek azt az életben folytatni. Sokszor az álom szerencsése egy-egy kísérletezőnek. Ilyen szerencsése volt most is Vajda Géza szeszgyári hivatalnoknak. Vajda az osztályosjáték huzása előtt azt álmodta, hogy megvette a 74. számú sorsjegyet és nyert vele 200000 koronát. A nyemény annyira meglepte Vajdát, hogy felébredt és így tovább folytatta a félbeszakított álmot. Annyira tépelődött így az ágyban, hogy végre szinte akaratlanul felkelt és az asztalon felírta a 74-es számot. Reggel jót mulatott az álmon, de délután barátainak is elmondta, akik addig beszéltek neki, míg felírt az osztályosjáték igazgatóságához, hogy lehet-e megkapni a 74-es számú sorsjegyet? A sorsjegyből csak egy nyolcad sorsjegy volt már és ezt meg is vette. A sorsjegy nem nyert, Vajda nem csüggedt és ismét megvette a sorsjegyet, de most már sikerült egy fél sorsjegyet keríteni. A sorsjegy kijött. Nyert pedig 2000 koronát. Tehát csak két nullát hazudott az álom, de azért ez a hazugság is megért 2000 koronát.

* **Ruca a rendőrségen.** Egy ruca hápog a rendőrség kihágási osztályán. Igazolt tulajdonosa átveheti.

x **Itt a vadászat!!** Ha élvezettel akar vadászni, úgy fegyverét és patron szükségletét szerezz be szakembernél, mert nem mindegy az, hogy csak puská vagy patron legyen, hanem fontos, hogy az jó és szakértő által legyen készítve, ne hagyjuk magunkat félrevezetni hangzatos hirdetésektől, mert később később bánjuk csak meg, ha ilyeneknek felülünk. **Saner-féle fegyverek** eredeti gyári árban árjegyzék szerint; továbbá a legelső rendű gyárosok fegyverei csak **LADÁNYI JÓZSEF** puska-művesnél kaphatók eredeti árban. M. kir. lőporáruda. Telefon 269. Nagyvárad, Rákóczi-ut.

x **A legszebb őszi és téli divatszöve-**tekből dúsz raktár érkezett **Darabont Gyula** uri divatszabó termébe Páris-utca 2. szám. — **Telefon 980.**

x **MEGÉRKEZTEK** a Párisi és Bécsi kalap modellek, Nagy Sándor-u. 4. szám alatt.

x **Habig kalapok, Fownes keztyűk, angol cipők** egyedüli raktára

RÓTH M. UTÓDÁNÁL.

x **Csillár és fémáru gyártási telep:** Nagyvárad **Iroda s raktár** Szt. János-u. 1. **Bémer-tér 3.** **Telefon 556.** Készítik a legizlésebb kivitelben modern és stilszerű csillárokat, villamos, gáz vagy petroleumra. Átalakítások s régi csillárok galvanizálása; **villamos motor, világítási** és csengő berendezések a legolcsóbban. Kiváló tisztelettel **STERN ADOLF.** 33

Tudósítás!

Tudatni kívánom az igen tisztelt eddigi megrendelőim-mel és az elegáns ruhákat szerető uri közönséggel, hogy **az őszi és téli szöveteim** megérkeztek. Angol és belföldi szövetekben oly nagy választékkal rendelkezem, hogy bármelyik fővárosi céggel felveszem a versenyt, ugyszintén az előállításban is, ami a saját vezetésem alatt történik.

Nagybecsű pártfogást kér

FRIEDLÄNDER

angol uri szabó cég

Nagyvárad, Szent János-utca 4. sz.

Mintákkal kívánatra házánál szolgálók.

Telefon 11-41. Telefon 11-41.

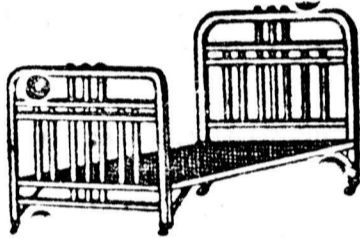
x **Casinók,** olvasókörök, nép-, önképző-könyvtárak, valamint szakszervezetek igen gondos és előnyös kiszolgálásban részesülnek. **Benkő Arthur** könyv és papír keresk. modern antiquariumában, Nagyvárad, Rákóczi-ut 10.

Kolosváry Sándor

ékszerész, arany és ezüstműves üzletét

folyó év május 1-én helyezte át míg az építkezés tart Nagyvárad, Rákóczi-ut 5. sz. Veiszlovits házába, az Orsolya zárda templomával szemben.

Vas és rezbutor

gyári raktári

Székrenyagy 3 matracca 20 korona

Sodronybetét 10 korona

Rézkarmiss 4 korona

Gyermekagy 24 koronától feljebb, kapható

Kohn Adolf

vaskereskedőnél Nagyvárad, Kossuth-utca 10 sz. Telefon 636.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Szombat: A rivalda.
Vasárnap délután: Az obsitos, este: Az ártatlan Zsuzsi. (Kisbérlet 1. szám.)

Dollárkirálynő.

Fall Ló legszebb operettjét már régebben nem hallottuk s a tegnapi előadás csaknem repris számba ment. Elvezetett hallgattuk F. Károlyi Leona szép énekét s örömmel látuk, hogy Miskey, ha majd kissé kevésbé lesz feszes a színpadon, nagyon jó partnere lesz énekes szerepekben. Hatalmas, szép szál ember s bár baritonista, a hangja oly terjedelmes, hogy a magas A semmi nehézséget sem okoz neki. Így mindenféle fekvésű operettszerepet énekelhet. Hibája, hogy az énekekben nem ügyel a helyes gégetartásra s így a szöveg érthetetlen lesz, mert minden magasabb hangnál az ó hangzót használja. Erről le kell szoknia.

Horváth Mici nagyon bájos volt új szerepében, Gózonnal együtt sok tapsot kapott. Mulságos figurák voltak Lóvegy, Kabos és Nádasi. Kabos szivarozási mókája, Nádasi szép táncra tetszettek.

A rivalda. Henri de Rothchild nagyhatású drámája kerül előadásra ma este a Szigligeti-színházban. A darabban az eredeti szerep-

osztás szerint Esy Emilia, Szentgyörgyi Márta, Tóth Elek, Sik, Turányi, Hunyady játszanak jobbnál-jobb szerepeket.

A színház vasárnapja. Vasárnap délután Kálmán és Bakonyi szép operettjét, Az obsitost játsza a színház énekes személyzete a mult heti repris szereposztásában, élén Bakay Józseffel, aki a címszerepet személyesíti. — Este a bis bérlet első számául Az ártatlan Zsuzsi kerül színpadra a premier kitűnő főszereplőivel: Zsigmondi Annával, Sikkel, Gózon Gyulával, Lóvegyvel, Horváth Micivel, Hunyadyval és Medgyaszayval.

TANÜGY.

x **felsőtőtfalui iskola.** Felsőtőtfalu község képviselőtestületének a községi iskola létesítésére vonatkozó határozatát többen megfeleltették. A vallás- és közoktatásügyi miniszter tegnap tudatta a vármegyével, hogy a felebbezést elutasította és kötelezte a községet az iskola felépítésére.

IRODALOM.

x **A Kath. Hitterjesztés Lapjai** ez évi 8-ik füzeté a következő kiválóan érdekes tartalommal jelent meg: Szent-ferencrendi missiók a Balkánon. — Főpásztori körut Dé-Indiában. — Zu'u kafferek földjén. — Egy japán pap önéletrajza. — Missiói tudósítások: Kina: Kuangszu. — Uj-Hbridák: Szent Mihály szigete. — Kegyes adományok. Képek: Bosznia: Szarajevó városa. — Montenegro: Cetinje városa. — Előindiai püspökök. — Előindia: Pagoda Trichonopoli mellett. — Dél-Afrika: Kaffer varázsló. — Kaffer asszonyok a forrásnál. — Dél-Afrika: Kaffer lakodalmi menet. — A tanulságos és ismeretterjesztő képes havi folyóirat előfizetési ára: egész évre 6 korona. Megrendíthető **A Kath. Hitterjesztés Lapjai** kiadóhivatalában, Nagyvárad, Papnevelő-intézet.

Igazságszolgáltatás.

Gyilkosság az Urvacsora után.

Ez év április 13-án, husvét napján rémes gyilkosság zavarta meg **Esztár** község lakóinak ünnepi nyugalmát. Két falusi legény valami csekélység miatt az ünnep délelőttjén a templomban összevesztett s este az egyik már holtan terült el az utcaszélen.

Eppen Urvacsorát osztottak az esztári református templomban. A hívők között ott volt **Szécsi András** és **Kigyós András** is, akik színtén Urvacsorát akartak venni. Rendezetés közben Kigyós András Szécsit a sorban hátrább lökte. Emiatt történt a verekedés. Kigyós András ugyanis annyira dühös lett, hogy ott a templomba meghuzta társának a fülét. Szécsi András nem szólt semmit, hanem elhatározta, hogy megbosszulja még a rajta esett sértést.

Nem is késett sokáig a bosszúval. Ünnep délutánján együtt mentek az utcán Szécsi András és apja Szécsi József. Eppen a délelőtti összekocanásról beszéltek, amikor meglátták az utca tulsó részén Kigyós Andrást. Mindketteik után siettek, aki nem vette észre a két alakot, mert már estefelé járt az idő.

Szécsi András és József hirtelen rátámadt Kigyós Andrára, a fiatal Szécsi kirántotta a bicskáját és négyszer hátba szurta Kigyóst, aki rövid néhány órai szenvedés után meghalt.

Ma tárgyalja az ügyet az esküdttörzs **Vámossy Mihály** előklete alatt. A vádat dr

Kármán Elemér kir. ügyész képviseli, a vádelmet Rádl Odön ügyvéd látja el.
Ítélet holnap délutánra várható.

NYILTTÉR.

NEUMANN TESTVÉREK

Üvegfestészeti és diszúvegezési műintézet.
Üvegcsiszoló és tükör áruháza.
NAGYVÁRAD, RÁKÓCZI-UT 55. SZÁM.

A főtisztelendő papság szives
figyelmébe ajánljuk műtermünket

templom ablakok diszúvegezés
készítésére, művészies és egyszerűbb
kivitelben ólom keretbe foglalva.

■ CZÉGÜNK TÓBSZÓRÓSEN KITÜNTETVE. ■

Telefon 1164.

TÁVIRATOK.

Ferenc Ferdinánd balesete.

Bécs, szept. 29.

(Saját tudósítónktól.) Ma délelőtt, mikor a gyorsvonat Welsberghalbrunn pályaudvarról kiindult, a vonat két utolsó kocsija kisiklott. A vonat azonnal megállt. A két kocsit Ferenc Ferdinánd és feleségének volt az udvari kocsija. A trónörökösnek és feleségének semmi bajuk sem történt.

Két új egyetem.

Bécs, szept. 29.

(Saját tud.) Zichy János miniszter hírszerint, a kihallgatás alkalmával, a két új egyetemre vonatkozólag tett előterjesztést a királynak. Az új egyetemek egyike Debrecenben, a másik Pozsonyban lesz.

SZERKESZTŐI PÓSTA.

N. N. Helyben. Érvek ellen érvekkel szokás küzdeni, nem üres handa-bandázással és fenyegetéssel, amelyetől alig ijed meg valaki. Különben is, ha erőszakkal elvett pénz kell a létszámemeléshez, lehet ilyen uton »szerezni« máshonnan könnyebben és jóval több pénzt, mint a honnan a Napló ajánlja.

KÖZGAZDASÁG.

Gabona üzlet.

Borgida Béla és Társa jelentése
Budapesten

A gabona-tőzsdén tegnap készáruban változatlan volt az irányzat, míg a határidők kissé ellanyhultak.

Határidők sárlatai:

Apr. lisi buza (1912)	— —	12.09
Októberi buza	— —	11.78
Októberi rozs	— —	10.08
Októberi zab	— —	9.41
Májusi tengeri (1912)	— —	8.37
Augusztusi tengeri	— —	7.88
Augusztusi reepe	— —	14.60

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— —	837.75
Osztrák hitelrészvény	— —	642.—
Jelzálogbank	— —	485.50
Leszámlító és pénzváltó	— —	571.50
Salgótarjáni kőszén	— —	668.—
Osztrák államvasut részvény	— —	730.—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA

Figyelem!

Kálló István mezőgazdasági és műszaki részv. t. vezérigazgatója ellen Nagyváradon bírósággal megítélt 260 korona és járuléka követelés eladó.

Bővebbet Frischmann iroda, N.-Várad,
Zöldfa-utca 21. sz.

Bumbera István

papi- és polgári szabó
NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint a megyei főtisztelendő papság szállítója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

Értesítjük

igen tisztelt vevő közönségünket, hogy legujabb kicsinybeni elárúsító üzletünket

Zöldfa-utca 7. sz. alatt

Dr. MUNK házban megnyitottuk.

Moskovits Farkas és Társa
cipő és csizmagyár r.-t. Zöldfa-utcai fióküzlet.

Legnagyobb választék férfi, női és gyermek cipőkben!

Egységes szabott gyári árak!

TELEFON!

Megérkezett

a nagy czipő szállítmány, az első nagyváradi selejtes czipő áruházba, ahol minden fajta czipő

igen olcsó árban kapható.

■ Belvárosi Takarékos épület, Barcs-palota. ■

Nyugodtan alhat,

ha fehéreneműje egész éjen át az »Asszonydicséret« mosó kivonattal van beáztatva, mert ez a szer a legrövidebb idő alatt nagy könnyűséggel önmaga oldja fel a szennyet s másnap gyorsan és fáradság nélkül lehet a ruhát Schicht-»Szarvas« mosószappannal vakító fehérre mosni, mert az »Asszonydicséret« és a Schicht-»Szarvas« mosószappan úgy fehéritenek, mint a nap!

25.000 koronával szavatolunk a Schicht-»Szarvas« mosószappan és az »Asszonydicséret« mosó kivonattal tisztaságáért.

Még álmában sem

képzelteti el, hogy mennyi vesződséget és mennyi fáradságot takarít meg, ha az »Asszonydicséret« mosó kivonattal és Schicht-»Szarvas« mosószappannal kívül semmiféle más mosószert nem vesz. Ez esetben mindig jó árut vásárol mérsékelt áron és kiméli egyrészt a ruháját, másrészt nem pocskolja el a háztartási pénzt.

25.000 koronával szavatolunk a Schicht-»Szarvas« mosószappan és az »Asszonydicséret« mosó kivonattal tisztaságáért.

Nagyságos Asszonyom

miért nem hord Párisi vagy Bécsi kalapot?

Most, amikor módjába volna csak újdonságot vásárolni, mert amióta

MEGNYILT A

PÁRISI KALAP-SZALON

Nagy Sándor-utca 4. szám alatt

ahol minden 10 napban változatos újdonságot lehet találni.

Szives látogatásokat kérve, vagyunk kiváló tisztelettel

Krámer és Kirsnerné, Párisi Kalap-szalon vezetői.

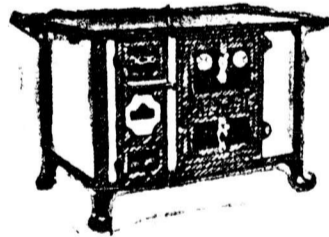
Alakításokat kiválasztott modellek után készítünk.

Uradalmak, gazdaságok, községek ha jó kútat akarnak, forduljanak:

Márkutz József

villanyerőre berendezett épület és diszmulakatos ipartelepéhez

NAGYVÁRAD, Percses-utca 9. szám.

Szép, tartós és jól főző

takaréktűzhelyek

és lakatos tömegáruk állandó raktáron.

Drótkerítéseket a legjutányosabb áron készít.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Dajkovits E.

fényirodájában
Sas palota

esküvői felvételek a leg-
diszesebb elrendezésben,
villany felvételei speciálitása
:-: utólérhetetlen. :-:

Bámulatba ejt mindenkit az „ILLATSZER KIRÁLY” árai!

Körözspart, Lévy-palota.

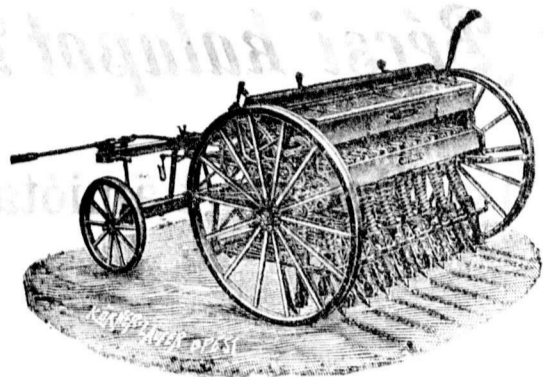
Figyeljen az árakra.

1 üveg Odol	74 kr.	1 üveg Kerpel kézfinomító	88 kr.	1 csomag eredeti Gillette kés	1 frt 85 kr
1 » francia szájviz	25 »	1 téglgy Margit crém	40 »	1 Gillette utánzatú borotva készülék	1 » 50 »
1 » száj szagtalanító	50 »	1 » Diana crém	65 »	1 valódi serte hajkefe	70 »
1 tubus dr Heyder fogcrém	50 »	1 drb Dianna szappan	65 »	1 dublé bajuszkefe	20 »
8 » Thymol »	20 »	1 dob Lickner puder	88 »	1 valódi serte ruhakefe	45 »
1 » Stomatol	20 »	1 » amerikai porcellán puder	1 frt 20 »	1 körömkefe	05 »
1 » téglgy Odontin togpasztó	55 »	1 üveg amerikai petrol	50 »	1 surolókefe óriási	20 »
1 drb Odontin betét	35 »	1 » Emke hajszesz hajhullás ellen	1 frt — »	1 surolókefe kisebb	10 »
1 üveg Picavan	98 »	1 fekete champos	12 »	12 drb Royal angol cipő crém	96 »
1 üveg Bay Rum	35 »	1 rud rozsa Glycerin szappan	20 »	1 drb cipőcrém-kefe kenőkefével	70 »
1 » Jera violette brillantin	80 »	8 drb francia ibolya szappan	50 »	1 » cipőfényesítő flanel	20 »
1 » francia brillantin	15, 22, 35 »	1 » Kielhauser ibolya gycerin szappan	28 »	1 » Jurigatem Zománc	80 »
1 » folyékony brillantin	50 »	1 » Speick szappan	28 »	1 mtr vörös gumicső	60 »
1 » valódi dió olaj	15 »	1 » Windsor szappan	88 »	Egynegyed Ko Brunz watta	35 »
1 » » » kivonat	75 »	1 tubus kaloderma	28 »		
1 drb bajuszkötő	15, 20 35 »	1 » Beloderma kézfinomító	20 »		
		1 üvegtégely tejcrém	20 »		

Gummi ágylepedő 6 féle minőség igen olcsón, mindennemű betegápolási cikk legolcsóbban, minden más itt fel nem sorolt pipere és háztartási cikkek legnagyobb választékban, igen olcsón! Saját zsebének ellensége, ha személyesen meg nem győződik az árról.

Nincs vásárlási kényszer! Illatszerek kimérve a legmodernebb Odeurökből!

Szabadalmazott RECORD II. műtrágyaszóróval egyesített vetőgépek,

melyek az egyedüli létező legtökéletesebb és kifogástalanul működő kombinált gépek. Kanalas és tolóskerekes vetőgépek, bármely magnem elvetésére. Resicai egyes és kettős válogatott legjobb acélfajtákból készült ekék és egyéb talajművelési eszközök. Eredeti amerikai tárcsásboronák. Szecska-, répavágók, kukorica-morzsolók és teljes takarmány kamra berendezések. Kalmár-féle rosták. Benzín-, szivógáz- és nyersolajmotorok már 1 lóerőtől kezdve. BORPRÉSEK és más szőlészeti eszközök állandóan raktáron vannak és azonnal szállíthatók.

Árajánlatokkal szívesen szolgálunk!

M. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

Telefon 858.

nagyvárad, fiók Nagypiac-tér 1. sz.

Telefon 858.

Telefon 1153. Interurbán Telefon 1153.

A tisztelt hölgyközönségnek!

tudomására adom, hogy a budapesti, bécsi és külföldi tanulmányutról a legmodernebb újdonságot megszereztem a tisztelt hölgyközönség részére, amely bármikor megtekinthető.

A legújabb

Direktovárfűzők

csipő s hasfűző, trikó-fűzők, meltartók és mindenféle különlegességi fűzők nálam kaphatók készen és mérték után elkészítem. Raktári fűzőkben nagy választék és olcsóbban beszerezhető nálam, mint bárhol. Beccses pártfogását kérve

Izsák Lidia

Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 1.

A Szigligeti-színház művésznőinek egyedüli fűzőszállítója. Fűzők tisztítását és javítását jutányos áron elvállalom.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

PÁL SÁNDOR

műbútorasztalos

Nagyvárad, Uri-utca 49. szám.

Elvállal minden szakmájába vágó munkát, u. m.: matt és fényezett szobaberendezések, konyhabutorok készítését és portál munkákat.

Jó és izléses munkáért jótállok.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

192

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban.

CSILLÁR

perzsa szőnyeg,
rézbutor, bronz-árak,

valamint előkelő uriszoba berendezések, eredeti olajfestmények, ugyancsak többféle dísztárgyak, mint

alkalmi árak

a legelőnyösebben beszerezhetők

Budapest, Andrassy út 35. l. em. alatt

Viszontelárusítóknak nagy engedmény!!!

Szabadalmazott folyton-égő

Meteor Kályhák

SZ. 1166.

KÁLYHA

TÁLCZÁK

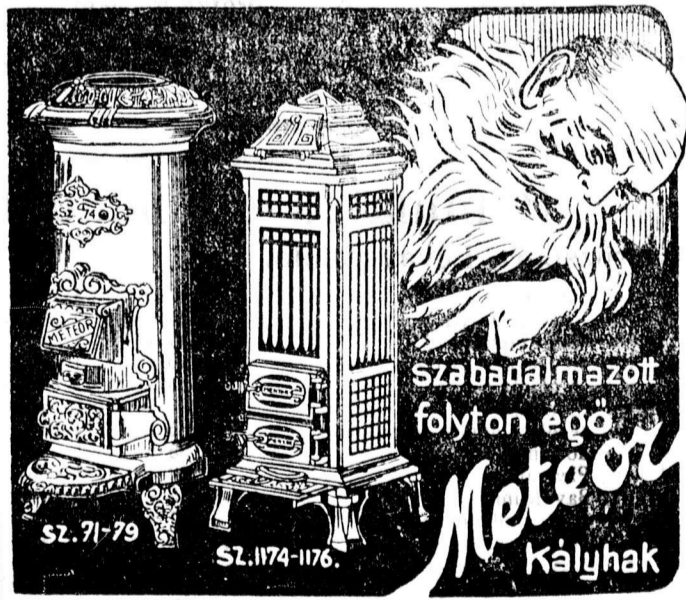
ELLENZÖK

FAKOSARAK

SZENTARTÓK

NAGY

VÁLASZTÉKBAN

Szabadalmazott folyton-égő

Meteor Kályhák

SZ. 71-79

SZ. 1174-1176.

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedésében N. Várad, Rákóci-ut.